

Wstęp	4
I. Ogólne informacje dotyczące maszyn elektrycznych	
1.1 Zasady BHP dotyczące obsługi maszyn elektrycznych	6
1.2 Klasyfikacja maszyn elektrycznych	12
1.3 Dane umieszczone na tabliczce znamionowej	14
1.4 Rodzaje pracy maszyn elektrycznych	18
1.5 Stopnie ochrony maszyn elektrycznych	21
1.6 Formy wykonania maszyn elektrycznych	24
1.7 Wyposażenie stanowiska egzaminacyjnego dla kwalifikacji E.7	29
2. Maszyny prądu stałego	
2.1 Podział maszyn prądu stałego	36
2.2 Budowa i działanie maszyn prądu stałego	41
2.3 Badanie prądnicy bocznikowej prądu stałego	49
2.4 Badanie prądnicy szeregowo-bocznikowej prądu stałego	57
2.5 Badanie silnika bocznikowego prądu stałego	66
2.6 Badanie silnika szeregowego prądu stałego	76
2.7 Badanie silnika szeregowo-bocznikowego prądu stałego	85
2.8 Uszkodzenia występujące w maszynach prądu stałego	100
2.9 Konserwacja maszyn prądu stałego	108
3. Transformatory	
3.1 Wiadomości wstępne o transformatrach	118
3.2 Budowa i zasada działania transformatorów	133
3.3 Autotransformatory	167
3.4 Przekładnik prądowy	175
3.5 Przekładniki napięciowe	183
4. Maszyny indukcyjne	
4.1 Klasyfikacja i zasada działania maszyn indukcyjnych	192
4.2 Silnik indukcyjny jednofazowy	207
4.3 Silnik indukcyjny pierścieniowy trójfazowy	233
4.4 Silnik indukcyjny asynchroniczny klatkowy trójfazowy	248
4.5 Typowe uszkodzenia występujące w silnikach indukcyjnych	264
4.6 Konserwacja i pomiary urządzeń napędowych	272
5. Maszyny synchroniczne	
5.1 Budowa i zasada działania maszyn synchronicznych	278
5.2 Prądnica synchroniczna	283
5.3 Silnik synchroniczny	289
5.4 Uszkodzenia maszyn synchronicznych	294
6. Stycznikowo-przełącznikowe układy sterowania	
6 Stycznikowo-przełącznikowe układy sterowania	300
7. Półprzewodnikowe przyrządy mocy i układy energoelektroniczne	
7.1 Półprzewodnikowe przyrządy mocy	332
7.2 Zastosowanie i podział układów energoelektronicznych	351
7.3 Prostowniki AC/DC	353
7.4 Przetworniki DC/DC	360
7.5 Falowniki DC/AC	367
7.6 Przekształtniki AC/AC	375
Klucz odpowiedzi do testów	381
Literatura	382

WSTĘP

Publikacja **Pracownia maszyn elektrycznych** została opracowana, aby pomóc uczniom opanować **praktyczne umiejętności** związane z budową, zastosowaniem, montażem i eksploatacją maszyn i urządzeń elektrycznych.

Publikacja składa się głównie z **zadań, ćwiczeń, przykładów zastosowań i kart pracy** służących opanowaniu kompetencji praktycznych określonych przez nową podstawę programową w efektach kształcenia dla zawodu technik elektryk, elektromechanik i elektryk w zakresie **kwalifikacji E.7 (Montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych)**.

Struktura każdego z **tematów** obejmuje między innymi elementy takie jak:

- wprowadzenie teoretyczne do tematu (krótkie powtórzenie wiadomości);
- zestaw ćwiczeń, zadań, przykładów i kart pracy;
- test do samoewaluacji wiedzy i kompetencji;
- zadania praktyczne (ze wskazówkami rozwiązań) sprawdzające opanowanie określonych umiejętności.

Pracownia maszyn elektrycznych umożliwia nie tylko opanowanie umiejętności zdefiniowanych w **nowej podstawie programowej**, ale również skuteczne przygotowanie się do **części praktycznej egzaminu zawodowego** w zakresie kwalifikacji E.7. Przykłady, zadania i ćwiczenia zostały opracowane zgodnie z obecnie obowiązującą nową podstawą programową.

W publikacji uczeń znajdzie również zagadnienia łączące się z ćwiczonymi umiejętnościami i kompetencjami, np. zasady BHP obowiązujące w pracowni elektrycznej, klasyfikacja maszyn elektrycznych, dane na tabliczce znamionowej, stopnie ochrony maszyn elektrycznych, budowa i zasady działania maszyn i urządzeń elektrycznych (maszyny prądu stałego, transformatory, maszyny indukcyjne, maszyny synchroniczne, maszyny komutatorowe prądu przemiennego), układy sterowania stycznikowo-przełącznikowe, odbiorniki energii elektrycznej, tyrystorowe układy napędowe oraz półprzewodnikowe przyrządy mocy.